

Δικηγορικό Γραφείο ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ Σ. ΜΗΤΣΟΥΡΑ

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 10, Αθήνα

Τηλ: 210-6444886 - FAX: 210-2691627 e-mail: iustitia@otenet.gr

Από την πρωτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση εργαζομένων με την επωνυμία "ΕΜΗΕΤ-ΟΤΕ", μου ζητήθηκε να υποβάλω τις νομικές παρατηρήσεις μου, εν είδει γνωμοδότησης, ως προς τη δραματική αύξηση των εισφορών των μηχανικών (μελών της οργάνωσης) στο ΤΣΜΕΔΕ, αλλά και της κατάργησης των εισφορών επί των μικτών αποδοχών του προσωπικού υπέρ των νομικών προσώπων "Οργανισμός Εργατικής Εστίας (Ο.Ε.Ε.)" και του "Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (Ο.Ε.Κ.)", θέτωντας τα εξής ειδικότερα ερωτήματα:

Α. "Μπορούμε να αποφύγουμε την αύξηση των εισφορών ως παλαιοί εργαζόμενοι; Αν ναι με ποιο τρόπο;"

Β. "Αυτή η αύξηση προσθέτει κάτι στη σύνταξή μας; Αν όχι, πώς μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι λόγω μη ανταποδοτικότητας δεν θα πρέπει να μας παρακρατείται και προς τα που θα πρέπει να προσφύγουμε;"

Γ. "Το Τ.Ε.Ε. (Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος), έχει προσφύγει στο ΣτΕ για τις αυξήσεις των εισφορών (παλαιών και νέων ασφαλισμένων), από το Σεπτέμβριο του 2012. Ποιες οι προτάσεις ενίσχυσης της προσπάθειας του Τ.Ε.Ε.;"

Δ. "Εν όψει των κρατήσεων επί των τακτικών αποδοχών των προ του 1993 ασφαλισμένων και για το ΤΣΜΕΔΕ και για το ΙΚΑ ΕΤΑΜ (Ενταχθείς Κλάδος Σύνταξης Πρώην ΤΑΠ-ΟΤΕ), ερωτάται, είναι δυνατή η διαγραφή από τον ένα φορέα κύριας ασφάλισης; Εάν ναι, με ποιο τρόπο, που θα πρέπει να αποταθούμε και κυρίως τι θα γίνει με τις εισφορές μας διότι οι περισσότεροι έχουμε πάνω από 20 χρόνια εισφορές. Μπορεί να τεθεί συνταγματικό ζήτημα άνισης μεταχείρισης ώστε να αντιμετωπιστούμε όπως οι νεότεροι συνάδελφοι;"

Ε. *"Με την πρόσφατη πράξη νομοθετικού περιεχομένου καταργήθηκαν οι εισφορές των εργοδοτών υπέρ ΟΕΚ και ΟΕΕ, οργανισμών που έχουν καταργηθεί. Τα ερωτήματα που τίθενται είναι: μπορούμε να απαλλαγούμε από αυτές τις εισφορές; Με ποιο τρόπο, που θα αποταθούμε και μπορούμε να διεκδικήσουμε τις εισφορές μας πίσω από την ημερομηνία κατάργησης των υπόψη οργανισμών;"*

Επί των ανωτέρω πέντε (5) ερωτημάτων, επαγόμαστε τα ακόλουθα:

1. Η άσκηση της κοινωνικής πολιτικής και της πολιτικής των παροχών, αλλά και των υποχρεώσεων των προσώπων που απολαμβάνουν της κοινωνικής ασφάλισης, αποτελεί αρμοδιότητα την οποία το Σύνταγμα απονέμει¹ στο Κράτος και δη στη νομοθετική - κανονιστική εξουσία. Είναι δε χαρακτηριστικό ότι ακόμη και η συνομολόγηση όρων περιεχόμενων σε συλλογική σύμβαση εργασίας που αφορούν τις παροχές και της υποχρεώσεις του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων αποτελεί ρητά απαγορευμένο περιεχόμενο συλλογικής σύμβασης εργασίας².

¹ άρ. 22 παρ. 5 : "Το Κράτος μεριμνά για την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων, όπως νόμος ορίζει", σε συνδυασμό με άλλες διατάξεις.

²επιχείρημα που προκύπτει από το των διατάξεων του άρ. 2 παρ. 3 Ν.1876/90: "Ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης, εκτός από τα συνταξιοδοτικά, εφ' όσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τη συνταγματική τάξη και την πολιτική των δημόσιων φορέων κοινωνικής ασφάλισης.

"Στην έννοια των συνταξιοδοτικών θεμάτων, που δεν μπορεί να αποτελέσουν περιεχόμενο συλλογικής σύμβασης εργασίας, περιλαμβάνονται και η μεταβολή, αμέσως ή εμμέσως, της σχέσης ασφαλιστρού εργαζομένου και εργοδότη, η μεταβίβαση του βάρους εν όλω ή εν μέρει τακτικών εισφορών ή εισφορών για αναγνώριση προϋπηρεσιών από τον ένα στον άλλο καθώς και η σύσταση ειδικών ταμείων ή λογαριασμών, που χορηγούν περιοδικές παροχές συντάξεων ή εφάπαξ βοήθημα με επιβάρυνση του εργοδότη"

Ως εκ τούτου, παρίσταται σαφές ότι η αποφυγή της επιβληθείσης αύξησης των εισφορών υπέρ Φ.Κ.Α. (φορέα κοινωνικής ασφάλισης) μέσω θεσμών της συλλογικής αυτονομίας, δεν είναι δυνατή. Και τούτο, διότι εν κατακλείδι, η ρυθμιστική αρμοδιότητα των παροχών και των υποχρεώσεων του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης αποτελεί πυρήνα της κρατικής νομοπαραγωγικής αρμοδιότητας.

2. Οι περιοδικά καταβαλλόμενες παροχές του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης (συντάξεις κύριες και επικουρικές) διέπονται - προεχόντως - από την αρχή της **αλληλεγγύης των γενεών** και την αρχή της **σχετικής ανταποδοτικότητας**. Τούτο σημαίνει ότι η σχέση ασφαλιστικής εισφοράς εργαζομένου/εργοδότη και αποδιδόμενης - τελικά - σύνταξης (κύριας ή επικουρικής) δεν διέπεται κατ' αρχήν από την αρχή της άμεσης ανταποδοτικότητας. Κατ' άλλη διατύπωση, το ύψος της καταβαλλόμενης ασφαλιστικής εισφοράς εργαζομένου και εργοδότη δεν κείται σε ευθεία αναλογία με τις τελικά αποδοθησόμενες συντάξεις (κύριες και επικουρικές). Με έτι απλούστερη διατύπωση, υψηλότερη ασφαλιστική εισφορά δε συνεπάγεται υποχρεωτικά και υψηλότερη συνταξιοδοτική παροχή. Τη σχέση ασφαλιστικής εισφοράς και τελικά αποδοτέας σύνταξης διέπει ο λόγος πλήθους εργαζομένων από το μισθό των οποίων παρακρατείται η εισφορά, προς σύνολο συνταξιούχων προς τους οποίους ο Φ.Κ.Α. αποδίδει συντάξεις. Ως εκ τούτου, η αύξηση των εισφορών δεν συνεπάγεται - υποχρεωτικά - και αύξηση των καταβληθισμένων συντάξεων στο προσωπικό στο οποίο επιβάλλεται σήμερα η αυξημένη εισφορά. Πράγματι, τίθεται ένα ζήτημα παραβίασης της αρχής της ισότητας στην αδικαιολόγητα διαφορετική μεταχείριση των ασφαλισμένων (και στην αδικαιολόγητα άνιση μεταχείριση και διάκρισή τους σε "νέους" και "παλαιούς") εξ απόψεως υποχρέωσής τους συμμετοχής στα βάρη της κοινωνικής ασφάλισης. Παρά ταύτα, σε επίπεδο ατομικής διεκδίκησης της άρσης αυτής της αδικίας, η ύστατη νομολογία των

διοικητικών δικαστηρίων³ - σε επίπεδο δικαίου κοινωνικής ασφάλισης - είναι εξαιρετικά φειδωλή έως και αποτρεπτική. Αντ' αυτής, της ατομικής διεκδίκησης δηλ., εποικοδομητικότερη παρίσταται η συλλογική διεκδίκηση. Η εκ μέρους του Τ.Ε.Ε. προσφυγή κατά του Νόμου, ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, παρίσταται κίνηση προς τη σωστή κατεύθυνση. Σε αυτό το πλαίσιο, δυνατή και ωφέλιμη θα ήταν και η εκ μέρους της "ΕΜΗΕΤ-ΟΤΕ" άσκηση πρόσθετης παρέμβασης υπέρ του Τ.Ε.Ε. ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας⁴, προκειμένου να προασπίσει τα συμφέροντα των μελών της μηχανικών και μελών του ΤΕΕ.

3. Σύμφωνα με το άρ. 6 του Α.Ν.2326/1940 στον κλάδο κύριας σύνταξης του ΤΣΜΕΔΕ υπάγονται υποχρεωτικά οι "δικαιούμενοι να είναι μέλη του Τ.Ε.Ε.". Ως εκ τούτου είναι - θεωρητικά - δυνατή η διαγραφή του ασφαλισμένου από το ΤΣΜΕΔΕ, υπό τον όρο ότι αυτή θα ακολουθήσει τη διαγραφή του ενδιαφερομένου από το Τ.Ε.Ε. Όσο, όμως, ο ενδιαφερόμενος εξακολουθεί μισθωτός του ΟΤΕ, παρέχων την εργασία του υπό σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, η διαγραφή του από το ΙΚΑ (ενταχθέντα κλάδο σύνταξης πρώην ΤΑΠ-ΟΤΕ) είναι αδύνατη. Η επιστροφή εισφορών από το ΤΣΜΕΔΕ, ανάλογα με τον Κλάδο για το οποίο ζητούνται (Κλάδος Κύριας Σύνταξης, Επικουρικής Ασφάλισης, Ειδικής Προσαύξεσης κλπ) είναι - εν γένει - δυνατή, ανάλογα με τον Κλάδο είτε με αίτηση είτε και δικαστικά ως αχρεωστήτως καταβληθείσες⁵. Περιττό, δε, να αναφερθεί ότι ιδίως οι εισφορές που αφορούν τον κλάδο κύριας σύνταξης, δεν είναι

³ της τελευταίας τριετίας

⁴ υπό την προϋπόθεση, φυσικά, ότι δικονομικά σώζεται μέχρι και την ημεροχρονολογία σύνταξης της παρούσης η δυνατότητα αυτή

⁵ υπό όρους, βεβαίως, και την προϋπόθεση ότι σώζεται η παραγραφή των αξιώσεων μέχρι την 20ετία κατ' άρ. 249ΑΚ κλπ., πάντοτε κατά την ορθότερη άποψη, δυνάμει της οποίας είναι απαράδεκτη η προνομιακή μεταχείριση της παραγραφής των αξιώσεων προς όφελος του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και σε βάρος των διοικουμένων

δυνατόν να σωθούν όλες, δεδομένου του χρόνου παραγραφής της αξίωσης επιστροφής τους ως αχρεωστήτως καταβληθεισών.

4. Όσον αφορά δε, τις υπέρ ΟΕΕ και ΟΕΚ εισφορές οι οποίες παρακρατήθηκαν από τις τακτικές μικτές μηνιαίες αποδοχές του προσωπικού, κατά τον μετά την κατάργηση των εν λόγω νομικών προσώπων χρόνο τα πράγματα είναι περισσότερο σαφή: πλέον ενδεδειγμένη παρίσταται η λύση της παρέμβασης της ΕΜΗΕΤ-ΟΤΕ, στη διοίκηση του ΟΤΕ για επιστροφή των εισφορών μέσω της μισθοδοσίας. Αν τούτο δεν επιτευχθεί τότε θα είναι υποχρεωτική η υποβολή ατομικών αιτήσεων του προσωπικού. Αν και οι αιτήσεις δεν γίνουν δεκτές, τότε, η προσφυγή στη δικαιοσύνη θα είναι αναπόφευκτη.

Αθήνα, 11/4/2013

Σπυρίδων Σ. ΜΗΤΣΟΥΡΑΣ

Δικηγόρος - Νομικός Σύμβουλος ΕΜΗΕΤ-ΟΤΕ